

Behoud IJsselmeer: Markerwaard van de kaart!

Heerko Dijksterhuis

Het kabinet hoopt binnenkort een definitief besluit te nemen over de toekomst van ons grootste zoetwatergebied: het IJsselmeer. Moet het zuidelijk gedeelte worden drooggemalen tot Markerwaard of moet het in natte zin ontwikkeld worden als Markermeer? Sinds het principebesluit tot inpoldering van 1980 is daarover heel wat afgepraat, geschreven, gediscussieerd en wellicht zelfs gemanipuleerd. Voor- en tegenstanders proberen zoveel mogelijk invloed uit te oefenen op regering en parlement.

Belangrijkste voorstander van de Markerwaard is natuurlijk de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RIJP), die voor zijn voortbestaan afhankelijk is van alweer nieuw polderland. Daarnaast heeft vooral de georganiseerde landbouw zich geprofileerd als voorstander van drooglegging van het Markermeer. De laatste tijd begint dit 'groene front' echter scheurtjes te vertonen, waarschijnlijk ten gevolge van de landbouwpolitiek van de EEG (zie interview met Mansholt in Elseviers Weekblad 18 februari 1984).

Uit de inspraak bleek al dat de tegenstanders van inpoldering een bredere basis in de samenleving bezitten. In de Overleggroep IJsselmeer vindt men dan ook velerlei organisaties op het gebied van ruimtelijke ordening, drinkwatervoorziening, recreatie, beroepsvisserij, natuurbehoud en milieubeheer. Omdat het IJsselmeer ten slotte een zeer belangrijk watervogelgebied is neemt ook de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels aan dit overleg deel.

Het is echter vooral de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer (VBIJ) die de degens kruist met de bovengenoemde rijksdienst (RIJP). Zo deed de VBIJ de afgelopen maanden onder meer rapporten het licht zien over de financiering van de Markerwaard en de werkgelegenheid die de polder zou opleveren. In deze, door onafhankelijke deskundigen opgestelde rapporten wordt de vloer aangeveegd met de cijfers van de RIJP.

Het welles-nietes-spelletje tussen RIJP en VBIJ leidt tot de nodige onduidelijkheid over wat de cijfers nu werkelijk waard zijn. In dat licht moet het dan ook gezien worden, dat het kabinet zich thans met een nieuwe adviesaanvraag heeft gericht tot de Raad van de Waterstaat. De economische analyse van inpoldering moet door deze Raad grondig worden nagerekend, waarbij een beroep mag worden gedaan op financiële deskundigen van buitenaf. Dat is geen slechte ontwikkeling, want tegenstanders van inpoldering pleiten er immers al jaren voor, de studie naar de gevolgen van inpoldering aan een onafhankelijke instantie over te laten. Zeker nu de laatste tijd allerlei alarmerende feiten aan het licht zijn gekomen over bodemdaling en waterkwaliteit is nader onderzoek dringend gewenst.

Problemen met de waterkwaliteit zijn te ver-

Wat is VBIJ ?

De Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer (VBIJ) heeft de strijd aangeboden tegen de ernstige bedreiging van het IJsselmeer, het Natte Hart van Nederland zoals ze het noemen, een uniek stuk natuur en een uniek vis- en vaarwater.

De plannen voor inpoldering van de Markermeer zijn door het principebesluit van de regering in een beslissend stadium gekomen. Nóg is er niets verloren, maar een laatste gezamenlijke krachtsinspanning is nu wel nodig. Een gezamenlijke inspanning van allen die het Natte Hart van Nederland ter harte gaat.

In twee artikelen geven twee voorstanders van het behoud van het IJsselmeer, en thans in het bijzonder van de Markermeer, hun visie op de gang van zaken met wat achtergrondinformatie, óók over de vogels die wij daarmee kunnen behouden.

Trouwens bij een inpoldering van de Markermeer zou het Naardermeer haar Aalscholvers moeten gaan verliezen en zou het grondwater in Noord-Holland boven het IJ aanzienlijk zakken en aangetast worden. Een ware ramp voor de Zaanse weidevogels.

Wilt u nadere inlichtingen over het werk van de VBIJ, schrijf of bel dan naar de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, postbus 1, 1135 ZG Edam, 02993 - 71 351 of wordt al direct lid voor een minimum van f 15,- per jaar, dan ontvangt men gratis de kwartaaluitgave 'IJsselmeerberichten', postgiro 2 871 700.

Visserijmanifestatie, Volendam.
Foto: Hans Wessels.

Ook de boer spreekt een woordje mee...
Foto: Hans Wessels.

Een Enkhuizer visser.
Foto: Hans Wessels.

Geen Markerwaard, maar water in het IJsselmeer!
Foto: Jaap Taapken.

wachten in de bij inpoldering te ontstane westelijke randmeren. De concentratie van fosfaten en nitraten zal daar ontoelaatbaar hoog worden, met als gevolg dat grote delen van het jaar algenbloei zal optreden: een ernstige verstoring van het ecologisch evenwicht dus. Afdoende tegenmaatregelen zijn uiterst kostbaar.

Daarnaast bestaat het vraagstuk van de geohydrologische gevolgen van aanleg van de Markerwaard. De grondwaterspiegel in Noord-Holland zal dalen als gevolg van het wegvallen van de waterdruk. Dit leidt tot inklinking van de veen- en kleigronden, met alle consequenties van dien voor funderingen, leidingen en afwateringsstelsels. De schade kan in de miljarden lopen. Doordat bovendien houten funderingen bloot komen te liggen, zal er ernstige schade aan gebouwen ont-

staan. Dat is een enorme bedreiging voor de historische binnensteden van bijvoorbeeld Enkhuizen, Hoorn, Edam en Monnickendam. Afdoende tegenmaatregelen zijn niet te treffen.

Eigenlijk is het jammer dat het kabinet nog steeds niet de moed heeft opgebracht om een definitieve streep te halen door deze onverantwoorde miljardenuitgave. Zou een natte ontwikkeling van het IJsselmeergebied niet veel meer waardevols opleveren voor toekomstige generaties? Het gekissebis over arbeidsplaatsen en financieringsconstructies doet wel eens vergeten waar het werkelijk om gaat: een uniek natuurgebied in West-Europa. Aansluitend hier op gaat Jaap van der Zwaag in op de waarde van het IJsselmeer als 'natte hart van Nederland'.

■ Heerko Dijksterhuis, Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, postbus 1, 1135 ZG Edam, 02993 - 71 351, privé: Jacob van Lennepkade 314 I., 1053 NH Amsterdam, 020 - 162 157.

Knobbelzwanen en Aalscholvers op het IJsselmeer.
Foto: Hans Wessels.

Knobbelzwanen op het Markermeer.
Foto: Hans Wessels.